

РЕЦЕНЗІЯ

**кандидата мистецтвознавства
Сосік Ольги Даніїлівни
на дисертацію Овсяника Владислава Олеговича
«Формування готовності науково-педагогічних працівників до
застосування економіки освіти у процесі розроблення
освітньо-професійних програм з дизайну»,
подану на здобуття наукового ступеня
доктора філософії за спеціальністю
015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)
Галузі знань 01 Освіта / Педагогіка**

У сучасних умовах розвитку дизайн-освіти, що характеризується посиленою інтеграцією управлінських, креативних та економічних компонентів, важливого значення набуває готовність викладачів не лише до педагогічної взаємодії, але й до ефективного проєктування освітніх програм з урахуванням економічних реалій. Саме тому дослідження Владислава Олеговича Овсяника, присвячене формуванню готовності науково-педагогічних працівників до застосування економіки освіти у процесі розроблення програм з дизайну, є надзвичайно актуальним і своєчасним.

Підготовка педагогів до такої діяльності потребує міждисциплінарного підходу, який поєднує елементи освітнього дизайну, економіки, педагогіки та менеджменту. В умовах швидких змін у системі вищої освіти та запровадження нових форматів освітніх програм постає потреба у викладачах, які здатні працювати з інструментами стратегічного планування, економічного аналізу освітніх ресурсів та ефективної організації навчального процесу.

Актуальність теми дисертації зумовлена також вимогами до конкурентоспроможності дизайн-освіти, яка потребує проєктних рішень, що поєднують інноваційний зміст і реалістичні економічні рамки. Здатність викладачів адаптуватися до таких викликів, використовувати економічно доцільні підходи при розробці навчальних програм та інтегрувати їх у педагогічну практику, є запорукою якості підготовки сучасного фахівця-дизайнера.

Тому, тема дисертації Овсяника В.О. не лише відповідає актуальним запитам системи вищої освіти України, а й є важливою для становлення

професійної культури науково-педагогічного працівника, який діє у сфері дизайнерської освіти.

У своїй дисертаційній роботі Владислав Олегович Овсяник успішно реалізував низку важливих наукових завдань, пов'язаних із формуванням готовності науково-педагогічних працівників до інтеграції економіки освіти у процес розроблення освітньо-професійних програм. Визначення структури цієї готовності, її компонентів, критеріїв, показників та рівнів сформованості дозволило автору не лише теоретично осмислити досліджуване явище, а й сформулювати чітке бачення того, які саме компетентності повинні бути притаманні викладачам дизайнерських спеціальностей для ефективної реалізації економічно обґрунтованого підходу до проєктування змісту навчання.

Одним із вагомих результатів є обґрунтування та створення структурно-функціональної моделі формування відповідної готовності. Запропонована модель є логічно побудованою, охоплює мотиваційно-ціннісний, когнітивний, діяльнісний і рефлексивний компоненти та враховує специфіку дизайнерської освіти. Такий підхід дозволяє забезпечити не лише глибоке розуміння економічних аспектів освітнього процесу, але й практичну здатність їх ефективно реалізовувати.

Дисертація відзначається високим рівнем методологічної культури: теоретичні напрацювання поєднано з аналізом реальної освітньої практики, а результати педагогічного експерименту підтверджують ефективність запропонованих підходів. Робота вирізняється логічною послідовністю викладу, чіткою структурою та переконливою аргументацією висновків. Особливої уваги заслуговує практична цінність розробленого навчально-методичного забезпечення дисципліни «Економіка освіти», яке може бути впроваджене в освітній процес закладів вищої освіти.

Наукові результати, отримані у дисертації, мають не лише теоретичне, а й прикладне значення, що підвищує їхню актуальність та сприяє подальшому розвитку професійної педагогіки в галузі дизайну.

У дисертації особливої уваги надано вивченню та критичному аналізу сучасного науково-методичного доробку у сфері дизайн-освіти, а також

досліджень, пов'язаних з економікою освіти. Такий ґрунтовний підхід дозволив автору сформулювати концептуально нове бачення підготовки науково-педагогічних працівників, яке відповідає актуальним тенденціям розвитку освітньої системи. Запропоноване рішення відзначається інтеграцією теоретичних основ, практичних моделей і педагогічних умов, що забезпечило комплексність та наукову глибину дослідження.

Значним досягненням є розробка ефективної моделі формування готовності викладачів до застосування економіки освіти в процесі проєктування освітньо-професійних програм. Модель має чітку логіку побудови, охоплює всі ключові компоненти професійної готовності та передбачає використання сучасних освітніх методик, які орієнтовані на розвиток компетентностей, необхідних для викладацької діяльності у сфері дизайну. Такий підхід сприяє не лише покращенню якості професійної підготовки, а й посиленню адаптивності педагогічних кадрів до змін у системі вищої освіти.

Результати дослідження Овсяника В.О. мають значну практичну цінність для удосконалення змісту освітніх програм та підвищення ефективності методичної підготовки викладачів. Вони можуть бути використані в процесі модернізації підготовки кадрів у галузі дизайн-освіти, в організації підвищення кваліфікації та в управлінській діяльності освітніх установ.

Основні результати дисертації знайшли належне відображення в опублікованих наукових працях, що охоплюють фахові видання, матеріали конференцій, навчальний посібник. У цих публікаціях послідовно висвітлено ключові положення дослідження, що свідчить про належну апробацію результатів і підтверджує наукову зрілість здобувача.

У першому розділі дисертації автором здійснено глибокий аналіз наукових підходів до визначення сутності понять. Узагальнено результати вітчизняних і зарубіжних досліджень у галузі економіки освіти та педагогіки вищої школи. Зосереджено увагу на актуальності інтеграції економічної складової в освітній процес підготовки дизайнерів, а також на викликах, з якими стикаються науково-педагогічні працівники у контексті реформування вищої освіти.

У другому розділі дисертації автор акцентує увагу на створенні теоретично обґрунтованої та практично орієнтованої моделі, яка охоплює ключові компоненти професійної готовності науково-педагогічних працівників. Розроблена модель поєднує концептуальні засади з чітко визначеними педагогічними умовами, що забезпечують ефективне формування економічного мислення та здатності до проєктування змісту навчання з урахуванням ресурсного планування. Автор пропонує методичні підходи, які сприяють розвитку професійної самостійності викладачів, здатності аналізувати економічну доцільність освітніх рішень і впроваджувати ці підходи в освітньо-професійні програми з дизайну.

У третьому розділі дисертації детально описано хід та результати педагогічного експерименту, спрямованого на емпіричне підтвердження ефективності розробленої моделі. Автор чітко окреслює етапи експериментальної роботи, методи збору та аналізу даних, а також використовує статистичні засоби для об'єктивного оцінювання динаміки змін у рівні сформованості досліджуваної готовності. Проведений аналіз свідчить про позитивні зрушення у професійному зростанні викладачів, зокрема щодо інтеграції економічного підходу у проєктування освітньо-професійних програм. Отримані результати засвідчують практичну цінність моделі та обґрунтованість її впровадження в освітню практику. У підсумку дисертант формулює логічні висновки, які цілком узгоджуються з метою і завданнями дослідження та підтверджують досягнення поставлених наукових цілей.

Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації.

Попри високу якість дисертаційного дослідження та його практичну значущість, вважаємо за доцільне звернути увагу на кілька аспектів, які могли б посилити зміст роботи й окреслити нові напрями для подальших досліджень:

1. У структурі роботи було б доречно окремо виділити аналіз чинників, які можуть перешкоджати впровадженню економічного підходу в освітньо-професійні програми з дизайну. Зокрема, корисним було б звернути увагу на організаційні, кадрові чи нормативні бар'єри, з якими можуть стикатися заклади вищої освіти.

2. Вважаємо за доцільне розширити перелік практичних інструментів, які можуть бути використані викладачами для інтеграції економіки освіти в навчальний процес. Йдеться, зокрема, про приклади кейсів, цифрові ресурси, сценарії навчальних занять чи типові форми оцінювання, що зробило б модель більш доступною для практичного застосування.

Усі зазначені зауваження мають конструктивний характер і жодним чином не знижують наукової цінності представленої дисертації. Робота є завершеним дослідженням, яке має прикладне значення для вищої мистецької освіти та сприяє розвитку педагогічної науки у сфері професійної підготовки.

Висновки щодо відповідності дисертації встановленим вимогам.

Дисертаційна робота Овсяника В.О. «Формування готовності науково-педагогічних працівників до застосування економіки освіти у процесі розроблення освітньо-професійних програм з дизайну» є завершеною, самостійно виконаною дослідницькою роботою, що має вагоме теоретичне й практичне значення для розвитку педагогічної науки, заслуговує на позитивну оцінку й відповідає вимогам до дисертацій третього освітньо-наукового рівня, вимогам Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (№ 44 від 12.01.2022 р.), а її автор вартий присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) галузі знань 01 Освіта/Педагогіка.

Рецензент:

кандидат мистецтвознавства,
доцент кафедри мистецтвознавства і мистецької освіти,
завідувач аспірантурою
Київської державної академії
декоративно-прикладного мистецтва
і дизайну імені Михайла Бойчука

Онлайн сервіс створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

ПРОТОКОЛ
створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 10:27:55 21.04.2025

Назва файлу з підписом: Рецензія_cosіk.pdf
Розмір файлу з підписом: 422.4 КБ

Перевірені файли:
Назва файлу без підпису: Рецензія_cosіk.pdf
Розмір файлу без підпису: 388.4 КБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: СОСІК ОЛЬГА ДАНІІЛІВНА
П.І.Б.: СОСІК ОЛЬГА ДАНІІЛІВНА
Країна: Україна
РНОКПП: 3125223001
Організація (установа): ФІЗИЧНА ОСОБА
Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 10:27:55 21.04.2025
Сертифікат виданий: КНЕДП АЦСК АТ КБ "ПРИВАТБАНК"
Серійний номер: 5E984D526F82F38F0400000052D42A01FEEC2706
Алгоритм підпису: ДСТУ 4145
Тип підпису: Удосконалений
Тип контейнера: Підписаний PDF-файл (PAdES)
Формат підпису: З повними даними для перевірки (PAdES-B-LT)
Сертифікат: Кваліфікований

Версія від: 2025.02.05 13:00